

Република България
ИКОНОМИЧЕСКИ
И СОЦИАЛЕН СЪВЕТ

РЕЗОЛЮЦИЯ

на Икономическия и социален съвет

**по проект на „Национален план за възстановяване и устойчивост
на Република България“**

(разработена по собствена инициатива)

София, април, 2021 г.

Икономическият и социален съвет на Република България включи в Плана за дейността си през 2021 г. разработване на становища с постоянен характер по „Националния план за възстановяване и устойчивост: прилагане и механизми за наблюдение и участие на организираното гражданско общество“, обвързани с етапите от приемането на Плана.

Разработването на становищата бе разпределено на Комисията по икономическа политика, Комисията по устойчиво развитие, селско стопанство, околна среда и регионални политики и Комисията по социална политика.

За докладчици бяха определени Радосвет Радев - член на ИСС от група I, Пламен Димитров – член на ИСС от група II и Богомил Николов – член на ИСС от група III.

Председателският съвет на свое заседание от 9.04.2021 г. взе решение за разработване на кратка резолюция по проект на „Национален план за възстановяване и устойчивост на Република България“.

На пленарна сесия от 21.04.2021 г. Икономическият и социален съвет прие резолюцията.

- 1.1. На 30.10.2020 г. бе публикуван първият вариант на проекта на Национален план за възстановяване и устойчивост на Република България (НПВУ). Документът е от съществено значение, тъй като създава безпрецедентна възможност за възстановяване и устойчиво развитие на българската икономика, условия за икономически растеж и разкриване на нови, по-качествени работни места.
- 1.2. Социалните партньори участваха активно в процеса на консултиране на предложените чрез Плана реформи и инвестиции. На своя пленарна сесия на 01.12.2020 г., Икономическият и социален съвет (ИСС) прие становище¹, съдържащо общото виждане на социалните партньори и представените в ИСС организации на гражданското общество. На 08.02.2021 г. бе публикуван вторият, а на 16.04.2021 г. - третият вариант на НПВУ, отразяващ не малка част от препоръките, залегнали в становището на ИСС.
- 1.3. ИСС обръща внимание, че **Консолидираната фискална програма отчита дефицит в размер на над 600 млн. лв. към първото тримесечие на 2021 г.** Последният път, когато сме отчели дефицит през първо тримесечие на годината е през 2014 г. Това поставя под въпрос възможността бюджетът да продължи да финансира мерки за подкрепа на икономиката, заетостта и доходите. Същевременно, икономическият натиск върху бизнеса и работещите, вследствие на противоепидемичните мерки не намалява.
- 1.4. Поради тези причини е нужно страната ни максимално да се възползва от възможностите по линия на **нисколихвени заеми в размер поне на 1,5 млрд. лв. от достъпните общо 4,5 млрд. евро по НПВУ**, както и възможностите, които предоставя инструментът за подкрепа на заетостта „SURE”.
- 1.5. **Отчитайки напредналата фаза на завършеност на Плана, ИСС призовава за консенсус между политическите сили около необходимостта същият да бъде представен за одобрение от ЕК в определения срок – 30 април 2021 г.** Това би дало възможност първите суми да бъдат получени още през юли 2021 г. Пропускането на този срок ще доведе до значително забавяне на средствата във времето, а те са от изключителна необходимост както на бизнеса, така и на домакинствата. **Най-важното за бизнеса и работещите е кога ще може да бъде използван ефективно ресурсът от НПВУ.** Ето защо ИСС настоява за ясен ангажимент за срок за неговото формално внасяне за одобрение.

¹ „Предложения на Икономическия и социален съвет във връзка с подготовката на „План за възстановяване и устойчивост на Република България“, ИСС/3/070/2020 г., Комисия по икономическа политика, Комисия по труд, доходи, жизнено равнище и индустриални отношения.

1.6. Оценявайки напредналата фаза на завършеност и съгласуваност с ЕК на НПВУ, ИСС **предлага в окончателния вариант да бъдат включени следните предложения:**

1.6.1. Да се включи обобщен измерител, отразяващ **реалната степен на конвергенция** спрямо средноевропейските равнища на доходи и БВП. Необходимо е и да се предвидят **мерки за справяне с демографската криза**, в съответствие с Националното тристранно споразумение. Сред основните ефекти от прилагането на НПВУ трябва да бъдат **насърчаването на качествената заетост и намалението на неравенствата.**

1.6.2. Да се предвидят **допълнителни 400 млн. лв. за новосъздадените по наше предложение три фонда** („Технологична модернизация“, „Зелен преход“ и „Дигитализация“) в новия елемент на Стълб 1: Програма за икономическа трансформация. Това **ще позволи общата сума да нарасне до 1,3 млрд. лв. спрямо настоящите 900 млн. лв.** Тези средства биха могли да се осигурят посредством трансформиране на аналогичен ресурс от други области от грантове в нисколихвени кредити.

1.6.3. Да се предвидят **допълнителни 210 млн. лв. към новосъздадения по искане на социалните партньори компонент, предвиждащ мащабна ваучерна програма за придобиване на базови дигитални умения.** По този начин, общата сума на финансовата подкрепа ще **нарасне до 500 млн. лв.,** което ще позволи поне 1/3 от работещите в България да могат да бъдат обхванати от тази програма.

1.6.4. Да бъде предвиден ресурс в размер на **поне 700 млн. лв. за насърчаване на производството и съхранението на електрическа енергия от ВЕИ за собствени нужди на предприятията и домакинствата при гарантиране на 100% финансиране за енергийно бедните домакинства.** Тези средства могат да се осигурят чрез трансформация на аналогичен ресурс за енергийна ефективност на сградите от грантове в нисколихвени кредити.

1.7. ИСС напомня, че е необходимо **управлението на инвестициите по НПВУ да се извършва в съответствие с принципите на партньорство.** Това би позволило участието на социалните партньори по прозрачен начин във вземането на решения. Така ще се гарантира адекватен и навременен процес на контрол и обратна връзка между заинтересованите страни.

1.8. ИСС обръща внимание, че по правило НПВУ следва да се внесат за одобрение до 30.04.2021 г. В тази връзка, ИСС призовава за постигане на консенсус за приемането и внасянето му, тъй като това е въпрос от национално значение и

касае цялото общество. В този контекст, ИСС настоява да се потвърди общественият консенсус за внасянето на Плана до края на месец април в ЕК, за да може да бъде разгледан и одобрен след решение на летният Европейски Съвет, за да можем да получим средства през есента на 2021 г.

/П/

Зорница Русинова

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН СЪВЕТ